

TEM-analyyseja

21/2010

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LYHYEN AIKAVÄLIN TYÖMARKKINAENNUSTE

Kevät 2010

Ilkka Nio – Mika Tuomaala

ISSN 1797-5271
ISBN 978-952-227-263-8

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LYHYEN AIKAVÄLIN TYÖMARKKINAENNUSTE

Kevät 2010

Ilkka Nio – Mika Tuomaala

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Employment and the Economy
Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki, Finland
Email: etunimi.sukunimi@tem.fi

Helsinki, huhtikuu 2010

ILKKA NIO – MIKA TUOMAALA: TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LYHYEN AIKAVÄLIN TYÖMARKKINAENNUSTE, KEVÄT 2010

Saatteeksi: Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteensa keväällä ja syksyllä. Ennusteen tarkoituksena on muodostaa ministeriön asiantuntijanäkemyks lähiajan työllisyyskehityksestä ja toimia siten sekä oman politiikkavalmistelun taustana että markkinainformaationa muille käyttäjille. Ennusteen painopistealue on oman työmarkkinaennusteen laatiminen. Tässä hyödynnetään myös muuta työ- ja elinkeinohallinnossa tehtävää työtä, kuten aluetaloukskatsauksia ja rekrytointiongelmien seurantatietoja. Talouskehityksen osalta raportissa kuvataan lyhyesti eri ennustelaitosten työn tuloksia. Ennuste julkaistaan TEM analyysija – verkkojulkaisuna ministeriön julkisella palvelimella.

Ennusteen ovat laatineet Ilkka Nio ja Mika Tuomaala

Keskeiset tulokset, kevät 2010

1. Talouskehitys

- Merkkejä talouden elpymisestä on alkanut näkyä, mm. puutavarateollisuudessa, paperiteollisuudessa ja metallialalla kysyntä on kohentunut.
- Viime vuoteen verrattuna suurinta tuotantomäärien lisäystä ennustetaan lähivuosina tapahtuvan elektroniikkateollisuudessa, puu- ja paperiteollisuudessa ja metalliteollisuudessa.
- Julkisen talouden tila heikkenee työttömyyden kasvun ja elvyttävien toimenpiteiden seurauksena.

2. Työvoiman tarjonta ja sen kehitys

- Taantumassa koulutuksen päättäneiden pääsy työmarkkinoille on vaikeutunut ja opiskelijoille sopivat tilapäispäistyöt ovat vähentyneet, jolloin erityisesti nuoria on poistunut työmarkkinoilta. Työvoima väheni vuonna 2009 yhteensä 25 000:lla eli kolmanneksen siitä määrästä mitä työllisyys aleni.
- Työikäisen väestön määrä vielä kasvaa, mutta enää vain ikääntyvän yli 55-vuotiaan väestön osalta. Työvoiman tarjonta alkaa lähivuosina väestöllisistä syistä supistua ilman työurien jatkuvaa pitenemistä. Työvoiman tarjonnan ennustetaan laskevan vuosina 2010 ja 2011 vastaavasti noin 18 000 ja 5 000 hengellä.

3. Työvoiman kysyntä ja sen kehitys

- Työllisten määrä väheni vuonna 2009 vain 2,9 % verrattuna tuotannon 7,5 prosentin pudotukseen. Taantumien jälkeen yrityksissä on runsaasti myös vajaatyöllistettyä henkilöstöä, jonka käyttöä voidaan tehostaa, ennen kuin lisätyövoimaa aletaan hankkia. Työllisyyden odotetaan alkavan kasvaa vasta sen jälkeen, kun yrityksissä jo olemassa olevan työpanoksen käyttö ja tuotanto ovat taas balanssissa.
- Työllisyyden ennustetaan laskevan vuonna 2010 keskimäärin 50 000:lla. Vuonna 2011 työvoiman kysynnän ennustetaan kääntyvän hitaaseen kasvuun. Koko taantumien työpaikkakato (125 000) jäisi tällöin runsaaseen neljännekseen verrattuna 1990-luvun laman aikaisiin menetyksiin.

4. Työttömyystilanne ja sen arvioitu kehitys

- Työttömyys kasvoi alkuvuodesta 2009 jyrkästi, mutta vuoden jälkipuoliskolla kasvu alkoi taittua. Työnhakijarekisterin työttömyys saavutti suhdannehuippunsa vuoden lopulla ja on sen jälkeen kääntynyt laskuun. Työvoimatutkimuksen mukainen työttömyys on vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä sitä vastoin vielä suhdanneluonteisesti kasvanut, mutta aikaisempaa selvästi hitaammin.
- Työttömyyden rakenne on taantumassa vaikeutunut jolloin pitkittyneet työttömyyden kestot tulevat hidastamaan työttömyyden alenemista. Työvoiman kysynnän voimistuttua ensin työllistyvät lomautetut ja sen jälkeen lyhyen aikaa työttömänä olleet, mutta vie aikansa ennen kuin työvoiman kysynnän kasvu yltää pitkään työttömänä olleisiin. Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa koko vuoden 2010 ajan.
- Työttömyysasteen ennustetaan nousevan kuluvana vuonna keskimäärin noin 9,5 prosenttiin, eikä sen odoteta vielä vuonna 2011 laskevan paljon alle 9 prosentin.

5. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto

- Työvoimatoimistoissa on viimeisimpien tietojen mukaan ollut kutakin avointa työpaikkaa kohden keskimäärin noin 5,5 työtöntä työnhakijaa. Työvoiman tarjonta suhteessa kysyntään lisääntyy edelleen.
- Työvoimasta on eniten ylitarjontaa rakennus- ja kaupallisella alalla.
- Työvoiman saatavuusongelmat eivät lähiaikoina nouse suuresti esille.

Asiasanat: Talouskehitys, suhdanteet, työmarkkinat, työttömyys, työvoiman saatavuus

Core results, spring 2010

1. Economic development

- There are some signs of economic recovery: the demand has improved ia. in timber industry, paper industry and metal industry
- Compared with 2009, the production is expected to grow specially in electronics industry, timber and paper industries and metal industry in the coming years
- The public economy will weaken as the result of growing unemployment and reflationary measures

2. Supply of labour and its development

- In recession, graduates have faced difficulties in entering the labour market. Also, the number of temporary jobs suitable for students has declined, which has lead to young people exiting the labour market. In 2009, the labour force declined by 25.000, which represents a third of the decline in employment.
- The amount of working-aged population is still growing, which is mainly explained by the growth in the amount of aged population over 55 years. In the coming years, demographic development will reduce the supply of labour if the careers are not elongated. The supply of labour is estimated to reduce by 18.000 and 5.000 in 2010 and 2011, respectively.

3. Demand for labour and its development

- In 2009, the number of the employed declined by only 2.9 per cent as the production declined by 7.5 per cent. In the aftermath of the recession, companies have plenty of underemployed personnel. The employment is expected to grow only when the current personnel resources and production are again balanced.
- In 2010, the employment is estimated to decline by 50.000, in average. The demand for labour is expected to turn to grow in 2011. The number of lost jobs (125.000) during the recession would then be about a fourth of the losses during the depression of the 1990's.

4. Unemployment situation and its estimated development

- Unemployment grew steeply in early 2009 but the growth turned down in the second half of the year. According to the Ministry of Employment and the Economy's job seeker register, unemployment reached its cycle peak in the end of 2009 and has then turned to decline. By contrast, according to the Labour Force Survey by Statistics Finland, unemployment has still risen in the first quarter of 2010 but significantly slower than before.
- The structure of unemployment has been aggravated and the prolonged unemployment periods will slow the recovery of employment. The increasing demand of labour will first affect those laid off temporarily and then those who have been unemployed for a short period. In contrast, the effects of increasing demand on long-term unemployment are slow and long-term unemployment will still grow during 2010.
- In 2010, the unemployment rate is estimated to rise to 9.5 per cent in average and, in 2011, it is estimated to stay near 9 per cent.

5. Matching of demand and supply

- According to the latest data, there are still in average 5.5 unemployed job seekers per every vacancy in Employment and Economic Development Offices. The supply of labour in relation to the demand for labour is still growing.
- The oversupply of labour is largest in construction business and smallest in commercial sector.

Key words: Economic development, business cycles, labour market, unemployment, labour availability

SISÄLTÖ

1. TALOUSKEHITYS.....	1
2. TYÖVOIMAN TARJONTA JA SEN KEHITYS	3
3. TYÖVOIMAN KYSYNTÄ JA SEN KEHITYS.....	5
4. TYÖTTÖMYYSTILANNE JA SEN KEHITYS.....	9
5. TYÖVOIMAN KYSYNNÄN JA TARJONNAN KOHTAANTO.....	13
LÄHTEET.....	14
LIITTEET	15
TEM-analyyseja – verkkojulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt.....	17

1. TALOUSKEHITYS

Suomen kansantaloudelle vuosi 2009 oli poikkeuksellisen synkkä. Bruttokansantuote laski Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 7,8 prosenttia. Näin suuri pudotus koettiin viimeksi yli 90 vuotta sitten.

Viimeaikaista suhdannetilannetta on usein verrattu 1990-luvun alkupuolen laman tilanteeseen. Vuonna 1991 bruttokansantuote supistui 6,0 prosenttia. Taloustilanne on kuitenkin monissa suhteissa hyvin erilainen kuin vuonna 1990, vaikka samankaltaisuuksiakin löytyy. Keskeinen ero on, että 1990-luvun alkupuolen lama oli hyvin pitkälti kotikutoinen, vaikka ulkoiset seikat, erityisesti Neuvostoliiton ja sitä kautta idänkaupan romahdus myötävaikuttivatkin kuopan syvyyteen ja kesto.

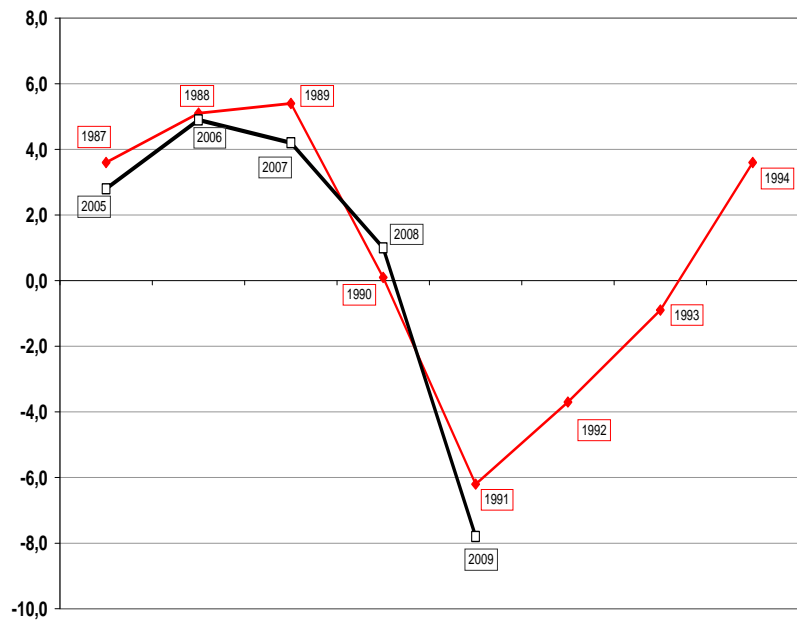
Nykytilanteessa kielteiset vaikutukset tulevat pääosin ulkomailta joko suoraan kansainvälisen rahoituskriisin myötä tai sen reaali-taloudusvaikutusten heikentämänä vientikysyntänä.

Talousennusteita laatineiden tahojen arviot kuluvasta vuodesta ja ensi vuodesta eroavat totuttua enemmän. Tänä vuonna tehdyissä ennusteissa vaihteluväli ensi vuoden BKT:n kasvu on 1,0 prosentista 3,2 prosenttiin. Vuodelle 2011 vaihteluväli BKT:n kasvuennusteissa on 1,5 prosentista 4,0 prosenttiin.

Merkkejä talouden elpymisestä on jo alkanut näkyä. Euroalueella elpyminen on kuitenkin ollut verkkaista ja se on perustunut pääasiassa väliaikaisiin tekijöihin, kuten elvytystoimiin ja varasosopeutukseen. Ulkomaankaupassa käännettä positiiviseen suuntaan on tapahtunut mm. puutavara-teollisuudessa ja paperiteollisuudessa. Myös metallin kysyntä maailmanmarkkinoilla on nousussa. Vientimahdollisuuksia rajoittaa se, että vientimme suuntautuu pääosin EU-alueelle, jossa kasvunäkymät ovat keskimääräistä hitaammat. (VM, Taloudellinen katsaus)

Kuluvana vuonna julkisen talouden tila heikkenee edelleen työttömyyden kasvun ja elvyttävien toimenpiteiden seurauksena. Suhdannekäänte heijastuu viiveellä julkisen talouden rahoitusasemaan. Ensi vuonna julkisen talouden vahvistaa mm. ennakoitu kasvun nopeutuminen. Julkinen velka kasvaa kuitenkin edelleen, mutta velan kasvu hidastuu. (VM, Taloudellinen katsaus)

BKT:n muutokset vuosina 1987 – 1994 ja vuosina 2005 – 2009

Etla ennustaa suurimmalle osalle toimialoista tälle ja ensi vuodelle tuotantomäärien lisäystä. Suhteellisesti eniten tuotannon ennustetaan kasvavan elektroniikkateollisuudessa, puu- ja paperiteollisuudessa sekä metalliteollisuudessa. Tuotannon vähenemistä ennustetaan lähitulevaisuudessa kulkuneuvoteollisuudessa, tevanake -teollisuudessa ja majoitus- ja ravitsemistoiminnassa.

Suurta tuotannon lisäystä

- elektroniikkateollisuus
- puutavateollisuus
- paperiteollisuus
- metallituoteteollisuus
- graafinen teollisuus
- maa- ja vesirakentaminen

Tuotannon vähenemää

- kulkuneuvoteollisuus
- tevanake -teollisuus
- majoitus- ja ravitsemistoiminta

Lähde: ETLA

Alueilta kerättyjen tietojen mukaan elinkeinoelämän kehitysnäkymät ovat kuluvan vuoden ja ensi vuoden suhteen muuttuneet selvästi viime syksyn näkymiä valoisammiksi. Vain Kainuussa näkemykset elinkeinoelämän ja yritystoiminnan lähiajan kehityksestä ovat edelleen heikot. Kainuussa tilanteen ennustetaan edelleen heikkenevän vuoden aikana.

Alueiden näkemykset elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehityksestä ELY-alueittain

(helmikuu 2010)

Lähde: TEM, Alueelliset talousnäkymät, helmikuu 2010

Työllisyysennusteen oletuksia

Ennuste perustuu oletukselle, että maailmantalouden elpyminen kuluvana vuonna vauhdittuu ja kääntää Suomen viennin ja teollisuustuotannon kasvuun. Samoin yksityinen kulutus piristyy ja vuonna 2011 myös investoinnit alkavat lisääntyä. Toisaalta julkisen talouden tasapainottaminen rajoittaa työllisyyttä elvyttävien lisätoimenpiteiden toteuttamista. Näillä näkymin valtion kokonaismenoja ei kuitenkaan ryhdytä leikkaamaan eikä valtio vähennä omia työpaikkojaan.

Taloukasvu on työllisyyden kohenemisen kannalta ratkaisevassa asemassa. Näkemykset suhdannenousun ajoituksesta ja voimakkuudesta vaihtelevat nykytilanteesta totuttua enemmän. Valtiovarainministeriön kasvuennuste 1,1 prosenttia tälle vuodelle ja 2,1 prosenttia ensi vuodelle, on kaikkein pidättyvin. Optimistisimpien ennusteiden (PT, Pellervo, Etla) mukaan taloukasvu voisi sitä vastoin ylittää jo tänä vuonna yli 3 prosenttiin ja vuonna 2011 jo noin 4 prosenttiin.

Optimistisia kasvuennusteita perustellaan taantumien jättämällä tuotannon matalalla lähtötasolla, josta noustaessa taloukasvu voi olla alkuun reipastakin. Vastaavasti työllisyys voi nykytilanteesta

kehittyä paremmin kuin mitä menneeseen kehitykseen nojaavat ennustemenetelmät arvioivat. Taantumassa yliarvioitiin työttömyyden kasvua, nyt taas tehdään helposti päinvastainen virhe.

Keskeinen syy siihen, ettei 1990-luvun laman työllisyyskehitys toistunut, löytyy toteutetuista elvytystoimenpiteistä ja työllisyyden kannalta keskeisestä yksityisestä kulutuksesta. Taantumassakin ansiotaso parani, mikä ylläpiti kotitalouksien luottamusta omaan talouteen, jolloin kulutus pääsi laskemaan vain vähän. Yksityinen kulutus kääntyi viime vuoden viimeisellä neljänneksellä kasvuun (0,8 %) ja se on jo samalla tasolla kuin taantumaa ennen vuonna 2008. Palkkojen arvioidaan tehtyjen sopimusten pohjalta kehittyvän edelleen kohtuullisesti ja kuluttajien luottamus talouteen on edelleen vahvistunut.

TEM:n lyhyen aikavälin ennuste on kaikkiaan optimistinen. Työttömyyden kasvun pysähtyminen ja työllisyyden heikkenemisen tuntuva hidastuminen on herättänyt toiveet työllisyystilanteen paraneemisesta. On merkkejä siitä, että talous olisi piristynyt vuoden alkukuukausina. Taloustilanteen paraneminen näkyy työllisyydessä kuitenkin vasta viiveellä. Työllisyyden odotetaan nyt reagoivan aikaisempaa hitaammin talouskasvuun, koska tuottavuus on taantumana aikana laskenut kaikilla toimialoilla ja yrityksissä on vajaatyöllistettyä työvoimaa. Työllisyyden odotetaan alkavan kasvaa vasta sen jälkeen, kun tuotanto ja työpanos ovat taas tasapainossa. Viivelaskelmien lisäksi ennustamisessa on käytetty työllisyysaikasarjojen ja taloudellisten aikasarjojen analyysia, jolla on etsitty suhdanteen käännepeisteitä ja eritelty trendi-, suhdanne- ja kausitekijöitä.

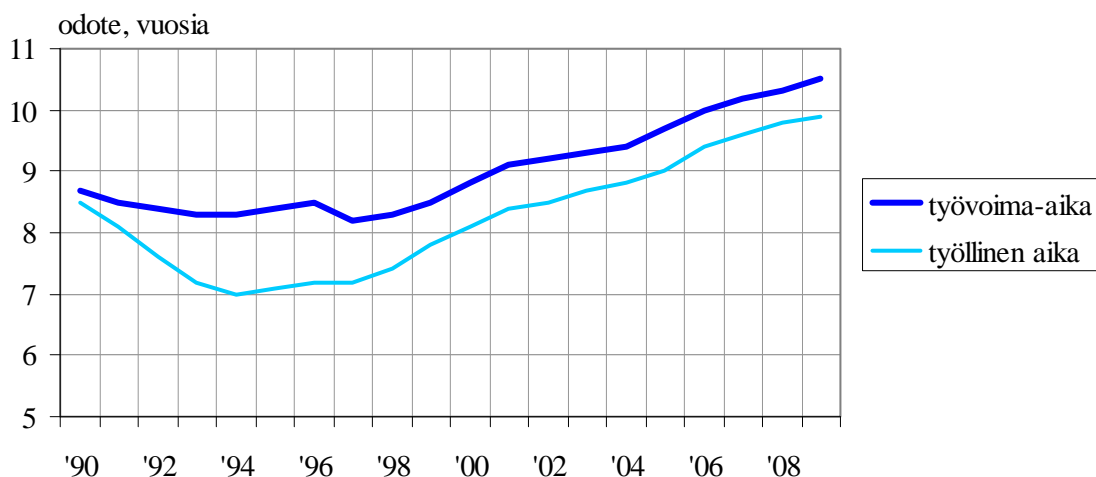
2. TYÖVOIMAN TARJONTA JA SEN KEHITYS

Työvoiman tarjonta on saavuttamassa kulminaation, jolloin väestön ikärakenteen vanheneminen alkaa vähentää työvoiman saatavuutta. Työikäisen väestön määrä vielä kasvaa, mutta enää vain ikääntyvän yli 55 - vuotiaan väestön osalta. Kun työvoimaan kuuluvuus 55 ikävuoden jälkeen alkaa nopeasti laskea, työvoiman tarjonta lähivuosina näin jo väestöllisistä syistä supistuu ilman työurien jatkuvaa pitenemistä. Vielä viime vuonna työvoiman tarjonta väheni talouden taantumana takia.

Työvoiman tarjonnan suhdannejousto on ollut samanlainen kuin aikaisemmissa taantumavaiheissa. Työvoima supistui vuonna 2009 yhteensä 25 000:lla eli kolmanneksen siitä määrästä mitä työllisyys aleni. Tarjonnan laskusta pääosa (18 000) oli nuoria. Taantumassa koulutuksen päättäneiden pääsy työmarkkinoille on vaikeutunut ja opiskelijoille sopivat tilapäispäistyöt ovat vähentyneet, jolloin nuoria on poistunut työmarkkinoilta takaisin koulutukseen, kotitaloustyöhön tai muuten työvoiman ulkopuolelle. Kaikkiaan nuorten vetäytyminen työmarkkinoilta on ollut kuitenkin vähäisempää kuin 1990-luvun lamassa, jolloin nuoren työvoiman määrä väheni yhteensä liki kolmanneksen. Nykyisessä taantumassa nuorten työvoima on vähentynyt vuoden 2008 puolivälistä lähtien yhteensä noin 10 prosenttia.

Taantumasta huolimatta ikääntyvien työurat vuonna 2009 edelleen hieman pidentyivät. Työvoimatutkimuksen tietoihin perustuva 50 - vuotiaan työvoimaankuulumisajan odote kohosi 10,5 vuoteen. Kyseisen indikaattorin mukaan työura on pidentynyt kymmenen viime vuoden aikana noin kahdella vuodella. Tämä näkyy myös ikääntyvien kohonneissa työvoimaosuuksissa. Työvoimaan kuuluvien osuudet vuonna 2009 – 55 - 59-vuotiailla 76,9 prosenttia ja 60 – 64 - vuotiailla 41,2 prosenttia - olivat vastaavasti 14 ja 18 prosenttiyksikköä korkeammat kuin kymmenen vuotta aikaisemmin. Tämä lisäsi työvoiman tarjontaa yhteensä noin 120 000 henkilöllä verrattuna vaihtoehtoon, jossa työvoimaosuudet olisivat jääneet vuosituhannen vaihteen tasolle. Kaikkiaan yli 55 - vuotiaan työvoiman määrä vuonna 2009 (493 000 henkeä) oli liki kaksinkertainen vuoden 2000 tasoon verrattuna.

Työvoimaan kuulumisajan ja työllisen ajan odotteet 50 vuoden iässä 1990 - 2009

Työvoiman tarjonnan kasvusta 2000-luvulla valtaosa selittyy sillä, että suuret ikäluokat ovat pysyneet työmarkkinoilla edeltäviä ikäluokkia huomattavasti pidempään. Myös suuria ikäluokkia seuraavilla kohorteilla työvoimaan kuuluvuus on noussut korkeammaksi kuin suurilla ikäluokilla saman ikäisinä, mikä viittaisi siihen, että työurat ovat edelleen pidentymässä. Jos nykyinen työurien pidentymisen ja työvoimaosuuksien kohoava trendi jatkuisi, voitaisiin työvoiman tarjonnan lasku vielä parin seuraavan vuoden aikana lähes välttää. Työurien pidentyminen riippuu kuitenkin pitkälle siitä, millainen taloudellinen kasvu käynnistyyvissä noususuhdanteessa saavutetaan ja miten sen myötä työtä on tarjolla. Työmahdollisuuksien heikentyminen nostaisi ikääntyvillä painetta siirtyä eläkkeelle. Ikääntyneillä työllisten osuudet eivät vuonna 2009 enää kohonneet.

Ennusteessa (ks. työvoimatase) oletetaan, että työvoiman kysynnän laskusta vuonna 2010 runsas kolmannes johtaa työvoiman tarjonnan supistumiseen, jolloin työttömyys nousee vähemmän kuin mitä työpaikkoja menetetään. Työvoiman kysynnän voimistuminen vuonna 2011 ei kuitenkaan lisää työvoiman tarjontaa, joka väestöllisistä syistä jo kääntyisi laskuun. Työvoiman tarjonnan ennustetaan laskevan vuosina 2010 ja 2011 vastaavasti noin 18 000 ja 5 000 hengellä.

Työvoimataseen kehitys vuosina 2005-2009 ja ennuste vuosille 2010 ja 2011, 1000 henkilöä

Tase-erä	Korkeasuhdanne 2005-2008			Taantuma 2009		Ennuste 2010-2011			
	2005	2008	Muutos	2009	2008-09	2010	2011	2009-10	2010-11
Työkäinen väestö 15-74	3 948	4 004	56	4 025	21	4 042	4 058	17	16
Työkäinen väestö 15-64	3 496	3 536	40	3 547	11	3 541	3 526	-6	-15
Työvoima	2 621	2 703	82	2 678	-25	2 660	2 655	-18	-5
Työlliset	2 401	2 531	130	2 457	-74	2 407	2 422	-50	15
Alkutuotanto*	121	119	-2	119	0	119	117	0	-2
Teollisuus**	440	442	2	406	-36	380	375	-26	-5
Rakennustoiminta	159	186	27	175	-11	165	170	-10	5
Palveluelinkeinot	1 675	1 771	96	1 748	-23	1 733	1 750	-15	17
Tuntematon	5	12	7	9	-3	10	10	1	0
Työllisyysaste, %	68,0	70,6	2,6	68,3	-2,3	67,1	67,8	-1,2	0,7
Työttömät	220	172	-48	221	49	253	233	32	-20
Työttömyysaste, %	8,4	6,4	-2,0	8,2	1,8	9,5	8,8	1,3	-0,7
Työttömät työnhakijat	275	204	-71	266	62	280	260	14	-20

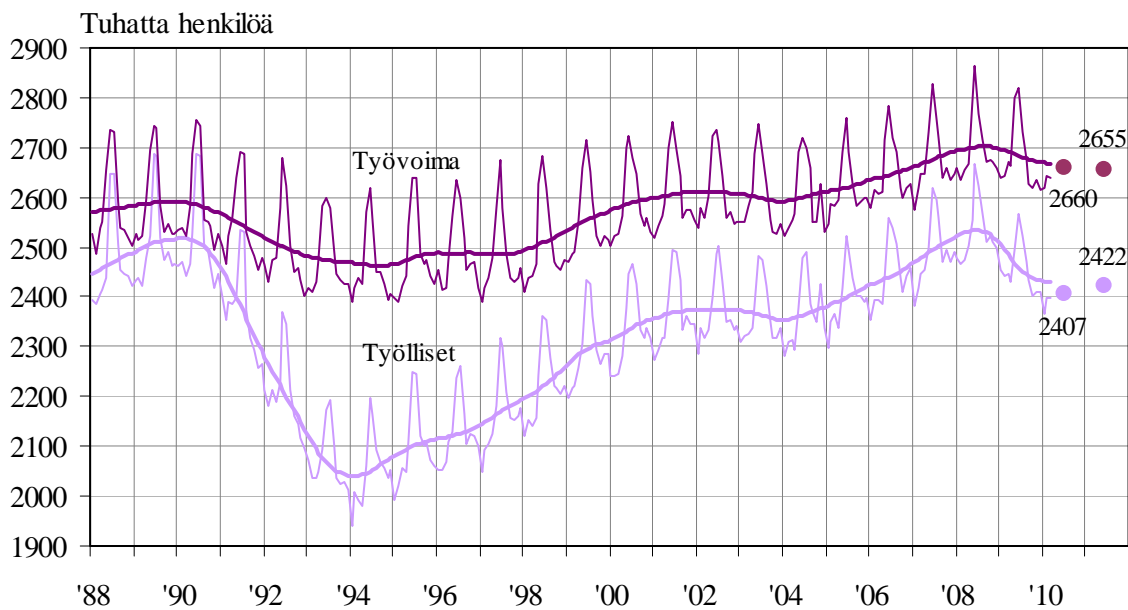
Lähteet: Tilastokeskus, työvoimatutkimus ja TEM työnvälitystilasto

* MI. kaivostoiminta ja louhinta ** MI. sähkö-, kaasu- ja vesihuolto

3. TYÖVOIMAN KYSYNTÄ JA SEN KEHITYS

Työ- ja elinkeinoministeriön syksyn ennusteessa alkuvuoden synkän kehitystrendin ennustettiin jatkuvan siten, että työllisten määrä olisi pudonnut vuonna 2009 keskimäärin 90 000:lla. Vuoden jälkipuoliskolla työllisyys ei kuitenkaan enää heikentynyt niin paljon kuin tuotannon lasku olisi sinällään edellyttänyt. Työpaikkojen menetys jäi vuositasolla 74 000:een ja työttömyysaste kohosi ennustetun runsaan 9 prosentin sijaan vain 8,3 prosenttiin. Kuluvan vuoden alkukuukausina työllisyyden heikkeneminen on edelleen hidastunut. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä työllisyys aleni vuoden 2009 tasosta enää 60 000:lla. Suhdannekäänte näin lähestyy, mutta epävarmuus niin talouden kuin työllisyydenkin kehityksen osalta on edelleen suuri. Suhdannelaitosten tekemät ennusteet poikkeavat toisistaan totuttua enemmän.

Työvoiman tarjonta ja kysyntä 1988 – 2010 (III) ja ennuste vuosille 2010 ja 2011

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

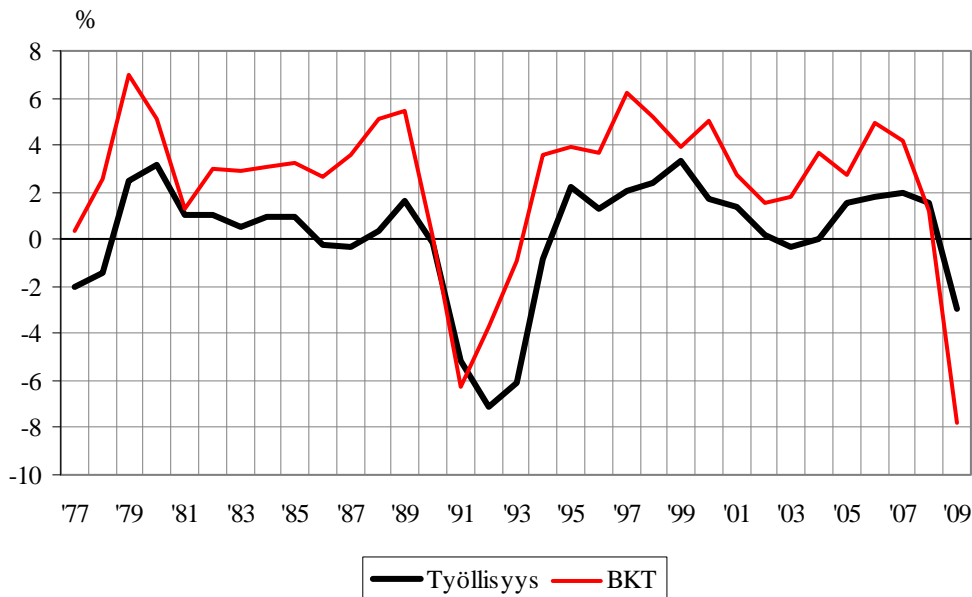
Työllisyysennusteiden heikkoa osuvuutta taantumassa selittää osin se, että tuotannon jyrkästä laskusta huolimatta nykytilanne on erilainen kuin 1990 - luvun alun lama, johon kehitystä verrataan ja jonka kokemukset ovat vaikuttaneet eri tahoilla tehtyihin ennusteisiin. Nykyinen vakava taantuma on koetellut eniten pääomavaltaista vientiteollisuutta, kun sitä vastoin kotimarkkinoiden tilanne on ollut hyvän ansiokehityksen ja matalien korkojen takia oleellisesti toinen ja selvästi parempi kuin mitä yleisesti odotettiin. Suhteellisen vakaana säilynyt yksityinen kulutuskysyntä, josta työllisyys lyhyellä aikavälillä keskeisesti riippuu, on ylläpitänyt työllisyyttä palveluelinkeinoissa. Myös talouden elvytystoimet ovat alkaneet vaikuttaa työllisyyteen.

Se että 1990 - luvun lamakokemukset eivät työllisyydessä toistuneet selittyy myös tuotantorakenteen muutoksella. Laman jälkeisten 15 vuoden aikana työllisyys ehti kasvaa 480 000:lla, josta yli 90 prosenttia tuli palveluelinkeinoihin. Kun palveluissa työn tuottavuuden nostamismahdollisuudet ovat muita sektoreita pienemmät, on se laskenut työllisyyden edellyttämää kokonaistuotannon kasvukynnystä eli sitä talouden kasvun tasoa joka tarvitaan työllisyyden ylläpitoon. Ennen lamaa se oli runsaat 2,5 prosenttia, mutta on sen jälkeen laskenut noin 1,5 prosenttiin. Voidaan arvioida, että vähintään tämä tuotannon kasvun taso nyt tarvitaan, ennen kuin työllisten määrä taas alkaa nousta. Työllisyyskehitys seuraa tuotannon vaihtelua tavallisesti noin puolen vuoden viiveellä. Työllisyys-

kehityksen ennakkointia vaikeuttaa se, että viiveet ovat tällä kertaa todennäköisesti aikaisempaa pidempiä. Viimeaikojen työllisyyskehityksessä tätä ei vielä ole nähtävissä, mutta siihen on syytä varautua.

Korkeasuhdanteen lopulla yritykset hamstrasivat työvoimaa tulevaisuuden tarpeisiin. Vielä vuonna 2008 työllisyys kasvoi 43 000:lla, vaikka tuotannon kasvu jo lähes pysähtyi. Kun yritysten kannattavuus oli taantumaa jouduttaessa yleisesti hyvä ja tulevaisuuden odotukset ovat säilyneet positiivisina, työvoimasta on pidetty kiinni, toisin kuin 1990 - luvun lamassa. Irtisanomisten sijaan työvoiman käyttöä on sopeutettu myös määräaikaisin lomautuksin, jolloin työllisyyden väheneminen on jäänyt ennakoitua pienemmäksi. Kehityksen seurauksena työn tuottavuus on kuitenkin laskenut, mikä näkyy seuraavassa kuviossa, jossa verrataan työllisyyden ja BKT:n muutosta. Työllisten määrä väheni vuonna 2009 vain 2,9 prosenttia verrattuna tuotannon 7,5 prosentin pudotukseen. Taantumaa jälkeen yrityksissä on näin runsaasti vajaatyöllistettyä henkilöstöä, jonka käyttöä voidaan tehostaa ennen kuin lisätyövoimaa aletaan hankkia.

BKT:n ja työllisyyden muutos 1977 - 2009

Työpanoksen aikaisempaa tehottomampi käyttö taantumaa aikana näkyy myös tehtyjen työtuntien määrässä, joka on laskenut tuotantoa vähemmän, mutta selvästi enemmän kuin työllisyys. Koko kansantalouden tasolla vuonna 2009 tuotannon arvonlisä aleni 8,5 prosenttia (BKT vastaavasti 7,8 prosenttia), työtuntien määrä 5,8 prosenttia ja työllisyyden taso vain 2,9 prosenttia. Kun otetaan huomioon, että tuotannon kasvu saadaan tekemällä enemmän työtunteja ja/tai tekemällä työ tuottavammin, laski kansantalouden tuottavuus (tuotos/työpanos) vuonna 2009 jo toista vuotta peräkkäin. Näin ei käynyt kertaakaan lamavuosien aikana, jolloin tuotanto ja työpanoksen käyttö sopeutettiin työvoimaa vähentämällä. Tuotannon ja työpanoksen vertailu myös osoittaa, että tuottavuuden lasku ei koske vain teollisuutta, vaan työtuntien määrän väheneminen on ollut kaikilla päätoimialoilla tuotannon jyrkkää pudotusta vähäisempää. Työllisyyden paranemisen voidaan vastaavasti odottaa olevan hidasta kaikilla toimialoilla, erityisesti teollisuudessa, jossa työn tuottavuus on laskenut taantumaa aikana vähintään 5 prosenttia.

Tuotannon arvonlisän muutos verrattuna tehtyjen työtuntien määrän muutokseen 2007 – 2009

	Teollisuus			Rakentaminen			Palvelut			Kansantalous yht.		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Arvonlisä (brutto)	8,6	0,1	-20,0	3,8	0,1	-13,2	3,8	1,5	-3,7	5,4	1,1	-8,5
Tehdyt työtunnit	0,3	0,3	-14,7	6,0	7,0	-9,8	1,3	2,6	-3,4	1,4	2,4	-5,8
Työllisyys	0,7	-0,8	-8,3	6,6	6,6	-5,9	1,9	1,4	-1,3	2,0	1,6	-2,9
Tuottavuus (arvio)	8,2	-0,3	-5,3	-2,2	-6,9	-3,4	2,5	-1,1	-0,3	3,9	-1,3	-2,7

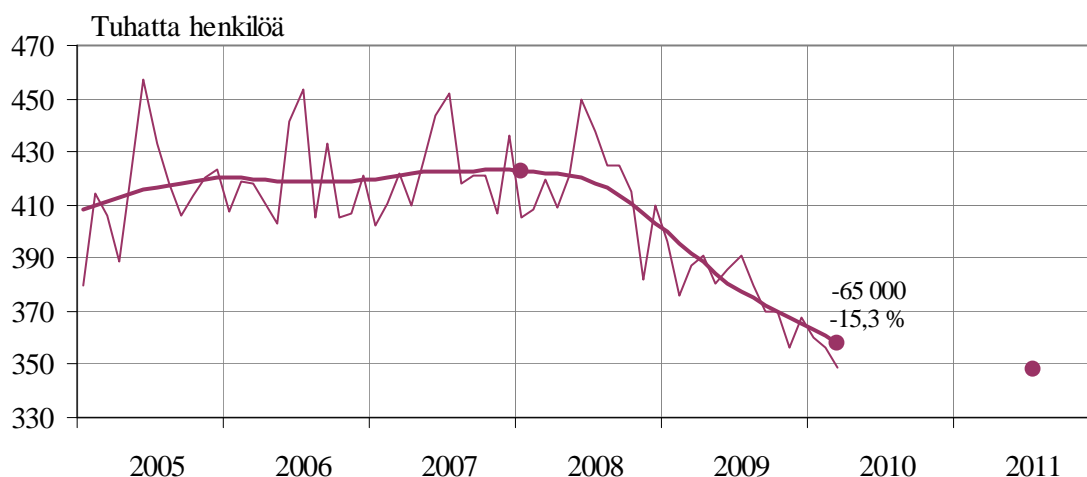
Lähteet: Kansantalouden tilinpito ja työvoimatutkimus

Ennusteessa oletetaan, että talous palaa kuluvana vuonna kasvu-uralle, jonka jälkeen tuotannon ja työpanoksen välinen suhde alkaa muuttua. Tuottavuuden odotetaan kääntyvän nousuun jo vuonna 2010 ja myös työtuntien määrä kasvaa. Vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä tästä saatiin jo ensimmäisiä merkkejä. Työllisten määrä laski vuoden takaisesta tasosta vielä 2,5 prosenttia, kun sitä vastoin työtunteja tehtiin työvoimatutkimuksen mukaan jo hieman enemmän kuin viime vuonna. Taloudellinen kasvu voi olla alkuun ripeääkin, mutta kun yritykset tehostavat ensin olemassa olevan työvoiman käyttöä, alkaa työllisyys kasvaa vasta sen jälkeen, kun yrityksissä jo olemassa olevan työpanoksen käyttö ja tuotanto ovat taas balanssissa.

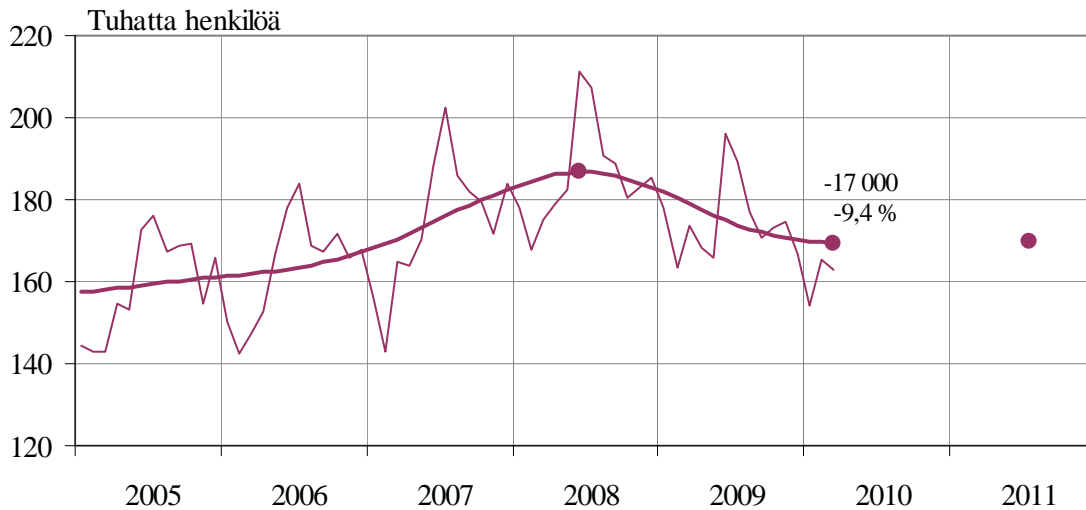
Työllisyys alkaa parantua näillä näkymin noin vuoden päästä, todennäköisesti vuoden 2011 jälkipuoliskolla. Työllisyyden ennustetaan laskevan kuluvana vuonna vielä keskimäärin 50 000:lla. Vuonna 2011 työllisyys kasvaisi vuositasolla noin 15 000:lla. Koko taantuman työpaikkakato (125 000) jäisi näin ollen runsaaseen neljännekseen verrattuna laman aikaisiin menetyksiin. Odotettavissa olevan hitaan kasvun vallitessa sen takaisin saamiseen menee kuitenkin useita vuosia.

Työllisyyskehitys päätoimialoittain vuosina 2005 – 2010 (III)

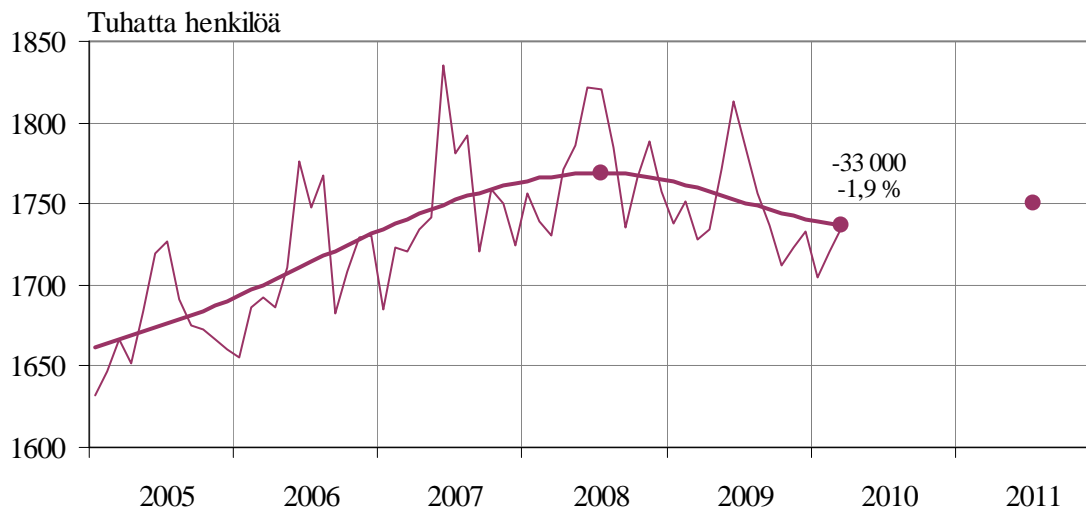
Tehdasteollisuus

Rakennustoiminta

Palveluelinkeinot

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Toimialoittain erot ovat huomattavia. Työllisyys on kasvanut taantumassakin mm. terveys ja sosiaalipalveluissa, jotka tuotetaan pääasiassa julkisella sektorilla, samoin kuin erällä yksityisestä kulutuksesta riippuvilla aloilla. Vuonna 2010 palvelujen työpaikkojen odotetaan lisääntyvän myös kaupassa ja liikenteessä. Kaikkiaan palveluelinkeinojen työllisyyden ennustetaan laskevan tänä vuonna vielä 15 000:lla ja lisääntyvän vuonna 2011 suunnilleen saman verran.

Työllisten määrän ennustetaan lähiaikoina vähenevän laajalti monella toimialalla. Rakennustoiminnassa työllisten määrän odotetaan edelleen laskevan vuonna 2010 mutta kääntyvän nousuun ensi vuonna. Rakennuslupien määrä on jo kääntynyt kasvuun ja myös työvaltaisen korjausrakentamisen lisääntyminen kohentaa alan työllisyyttä. Teollisuudessa poikkeuksellisen jyrkän tuottavuuden laskun jälkeen tuotannon noin 5 prosentin kasvu ei vielä lisää työpaikkoja. Työllisyys laskee vuonna 2010 noin 25 000:lla ja todennäköisesti vielä jonkin verran myös vuonna 2011.

Suhteellisesti eniten työllisten määrä vähenee Etlan ennusteen mukaan tänä ja ensi vuonna Varsinais-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla. Suhteellisesti vähäisintä työllisten määrän väheneminen on ennusteen mukaan Pohjanmaalla.

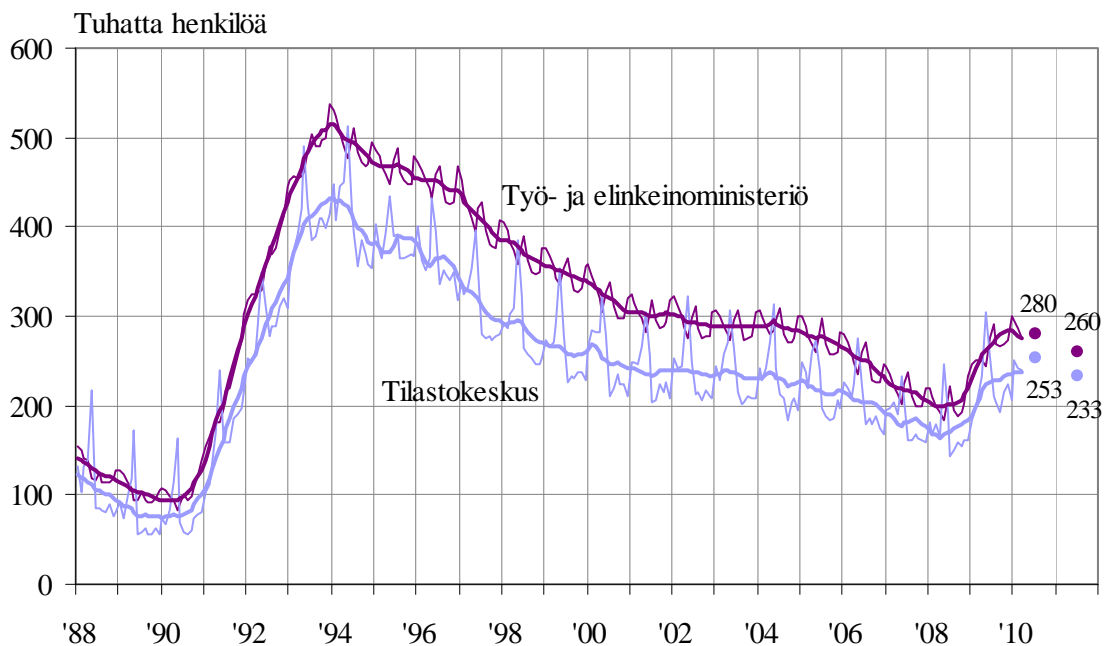
4. TYÖTTÖMYYSTILANNE JA SEN KEHITYS

Työttömyys kohosi työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2009 keskimäärin 221 000 henkilöön, mikä vastasi 8,3 prosentin työttömyysastetta. Työ- ja elinkeinotoimistoihin ilmoittautuneita työttömiä työnhakijoita oli vastaavasti runsaat 30 000 enemmän, keskimäärin 253 000 henkeä. Työttömyys kasvoi alkuvuodesta 2009 liki samaa tahtia kuin 1990 luvun alun lamassa, mutta vuoden jälkipuoliskolla kasvu alkoi taittua. Työttömyysasteen ennustetaan nousevan kuluvana vuonna keskimäärin noin 9,5 prosenttiin, eikä sen odoteta vielä vuonna 2011 laskevan paljon alle 9 prosentin.

Työnhakijarekisterin mukainen työttömyys saavutti suhdannehuippunsa viime vuoden lopulla ja on sen jälkeen kääntynyt laskuun. Työnvälitystilaston osalta korkeimmat työttömyysluvut on näin tällä erää jo nähty, vaikka vuodenajan mukainen kausivaihtelu vielä nostaa työttömien työnhakijoiden määrää kesä - heinäkuussa. Työvoimatutkimuksen mukainen työttömyys sitä vastoin näyttää vielä suhdanneluonteisesti kasvavan, mutta aikaisempaa selvästi hitaammin. Työnhakijarekisterin työttömyyden kehitystrendin arvioidaan ennakoivan Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen työttömyyskehitystä, joka myös kääntyy lähikuukausina laskuun

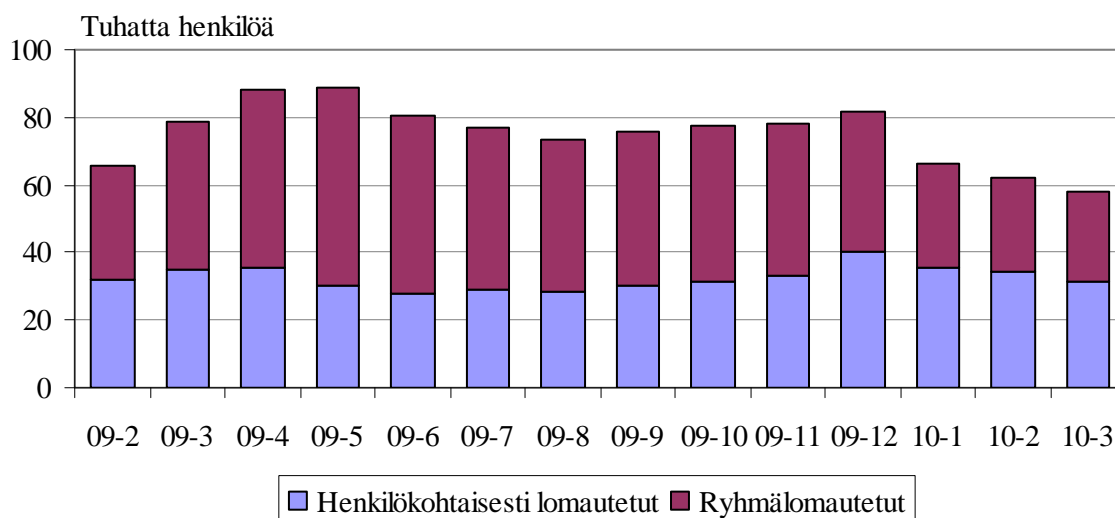
Tilastojen erilainen suhdannereagointi johtuu lähinnä lomautuksista sekä nuorisotyöttömyydestä. Lomautusten väheneminen on kääntänyt TE - toimistojen työttömien työnhakijoiden määrän laskuun. Työvoimatutkimuksen työttömyyttä taas pitää korkeana nuorisotyöttömyys, joka ei näy koko laajuudessaan työvoima- ja elinkeinotoimistojen työttömyysluvuissa.

Työttömät työnhakijat ja työvoimatutkimuksen työttömät vuosina 1988 – 2010 (III)

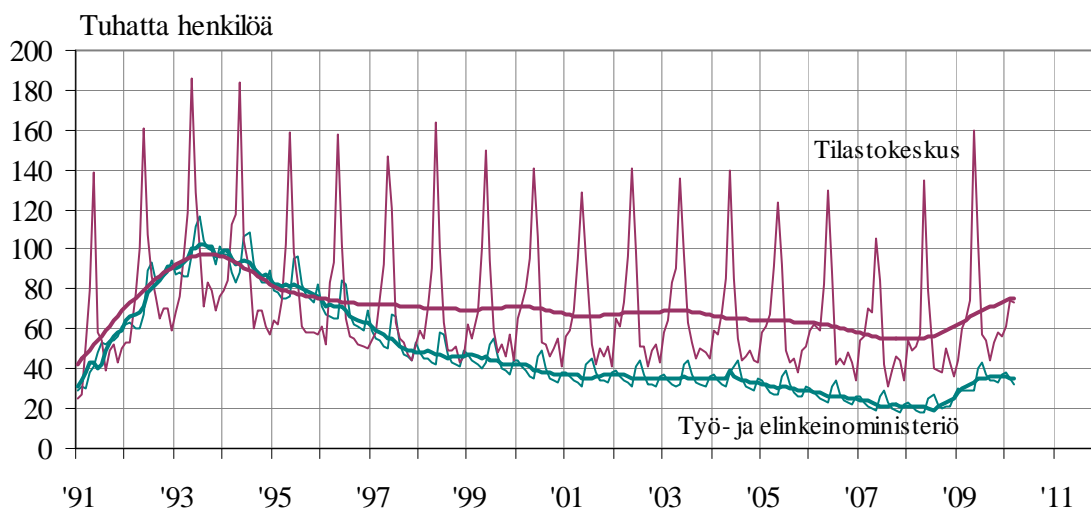
Ehkä selkein merkki suhdannekäänteestä on se, että työvoimatoimistoihin henkilökohtaisesti ilmoittautuneiden lomautettujen määrä on alkanut laskea. Maaliskuussa heitä oli 31 100 henkilöä mikä oli 4 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vielä enemmän ovat vähentyneet pääasiassa työllisiin luokituttavat määräaikaiset ryhmälomautukset. ELY - keskustien keräämien tietojen mukaan ryhmälomautettuja oli maaliskuun lopussa 26 800, kun määrä vuotta aikaisemmin oli 43 600. Ennakkoilmoitukset lomautuksista ovat viime aikoina vähentyneet selvästi. Esimerkiksi maaliskuun 2010 lopussa ennakkoilmoituksia oli noin 10 500 lomautuksesta, kun vuotta aikaisemmin ennakkoilmoituksia oli tehty yli 33 000 lomautuksesta.

Lomautetut 2009 (II)-2010 (III)

Nuorisotyöttömyys jää työnvälitystilastossa pienemmäksi kuin työvoimatutkimuksessa, koska ne nuoret työttömät, joilla ei vielä ole ammatillista koulutusta, eivät hakeudu kattavasti työ- ja elinkeinotoimistoihin työnhakuun. Taantuma on koetellut erityisesti nuoria, kun vastavalmistuneiden työnsaanti on vaikeutunut ja opiskelijoiden tilapäistöitä on ollut vähän. Normaalisti korkeakouluopiskelijoista noin puolet ja ammatillisen keskiasteen opiskelijoista noin kolmannes käy ansiotyössä. Nuorten työttömyysaste oli vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä 25 prosenttia, mikä oli 6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aikaisemmin. Koko 15 - 24 -vuotiaiden ikäluokasta työttömien osuus oli vastaavasti vajaat 11 prosenttia.

Alle 25-vuotiaat työttömät työnvälitystilaston ja työvoimatutkimuksen mukaan 1991 – 2010 (III)

Työvoimatutkimuksessa työttömyyden kausihuippu osuu keväälle, kun koululaiset ja opiskelijat jo lukukauden lopulla hakeutuvat työmarkkinoille. Nuorisotyöttömyys kohoaa toukokuuhun mennessä noin 100 000:lla, mutta se laskee myös nopeasti nuorten kesätöiden alkaessa kesäkuussa. Toukuussa tämä nuorisotyöttömyyden piikki nostaa työvoimatutkimuksen työttömyyden vielä noin 330 000:een. Työ- ja elinkeinotoimistoihin ilmoittautuneiden työttömien työnhakijoiden määrä taas nousee kesäkuussa, jolloin ammatillisista oppilaitoksista vastavalmistuneet ja työttömäksi jääneet ilmoittautuvat työnhakuun. Työttömien työnhakijoiden määrän odotetaan tällöin kohoavan tilapäisesti noin 280 000 henkeen.

Suhdannekäänteeseen enteitä voidaan nähdä myös työ- ja elinkeinotoimistojen asiakasvirroissa. Uusien työttömien tulovirta on jo alkanut supistua samalla kun työttömyyksiä päättyy aikaisempaa enemmän. Vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä uusia työttömyyksiä (pl. lomautetut) alkoi työ- ja elinkeinotoimistoissa keskimäärin 55 000 ja päättyi 62 000. Alkaneiden jaksojen määrä oli noin 3 prosenttia pienempi ja päättyneiden jaksojen määrä noin 7 prosenttia suurempi kuin vuotta aikaisemmin.

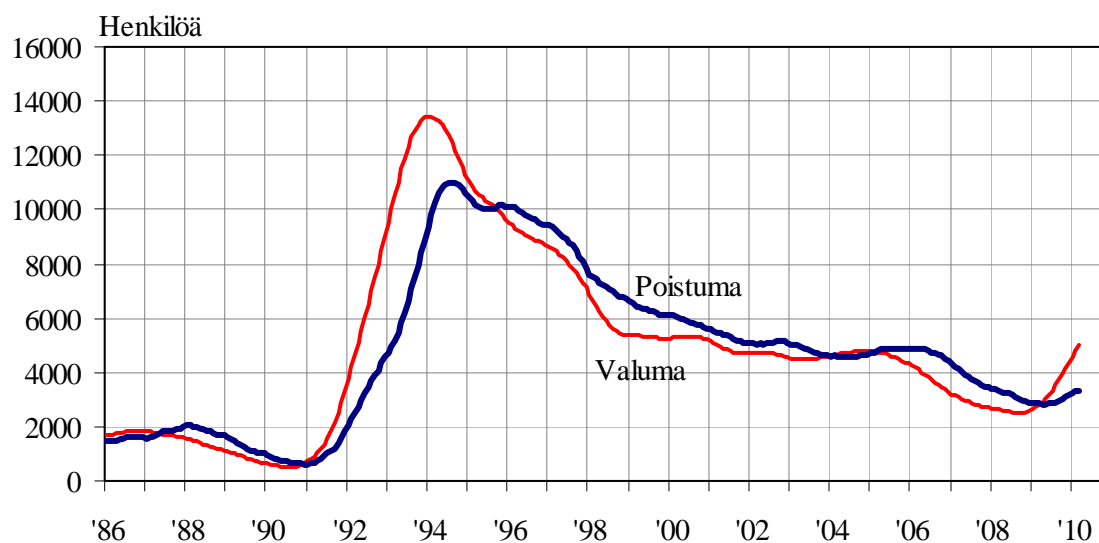
Työttömyyden rakenne on taantumassa vaikeutunut ja pitkittyneet työttömyyden kestot tulevat hidastamaan työttömyyden alenemista. Työvoiman kysynnän voimistuttua ensin työllistyvät lomautetut ja sen jälkeen lyhyen aikaa työttömänä olleet, mutta vie aikansa ennen kuin työvoiman kysynnän kasvu ylittää pitkään työttömänä olleisiin. Maaliskuussa alle 3 kuukautta työttömänä olleita (90 600) oli jo hieman vähemmän (- 2 600) kuin vuosi sitten. Muissa työttömyyden keston ryhmissä työttömiä työnhakijoita on edelleen huomattavasti enemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Eniten työttömyys on lisääntynyt 6 - 12 kuukautta työttömänä olleiden keston luokassa. Yli puoli vuotta työttömänä olleiden työllistyminen on usein jo tukitoimenpiteiden varassa. Suurta työttömien joukkoa uhkaa näin syrjäytyminen työmarkkinoilta. Vuoden työttömyysraja ylittyy kuukausittain noin 5 000 työttömällä ja pitkäaikaistyöttömyyksiä päättyy vastaavasti noin 3 000.

Työttömät työnhakijat ilman lomautettuja työttömyyden keston mukaan maaliskuussa 2010 ja muutos vuodentakaisesta

	Maaliskuu	Muutos 12 kk	
		henk.	%
Alle 3 kk	90 550	-2 653	-2,8
3-6 kk	55 649	4 821	9,5
6-12 kk	49 051	15 945	48,2
Yli 12 kk	48 843	9 767	25,0
Yhteensä	244 103	27 887	12,9

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Uudet ja päättyneet pitkäaikaistyöttömyydet kuukausittain 1986-2010 (III), trendi

Työttömyyden rakenteen vaikeutumisen näkyy myös ns. vaikeasti työllistyvien työttömien työnhakijoiden¹ määrän lisääntymisenä. Pitkäaikaistyöttömien lisäksi tähän rakenteelliseen työttömyyteen luetaan toistuvaistyöttömät, toimenpiteiltä työttömäksi jääneet ja niille toistuvasti sijoitetut henkilöt. Näiden vaikeasti työllistyvien määrää saatiin noususuhdanteessa laskettua runsaan kolmanneksen. Nyt se kasvaa taas muuta työttömyyttä nopeammin kaikissa em. ryhmissä. Maaliskuussa rakenteellisen työttömyyden osuus oli runsas kolmannes ns. laajasta työttömyydestä (työttömät työnhakijat + toimenpiteillä olevat), yhteensä 134 000 henkeä.

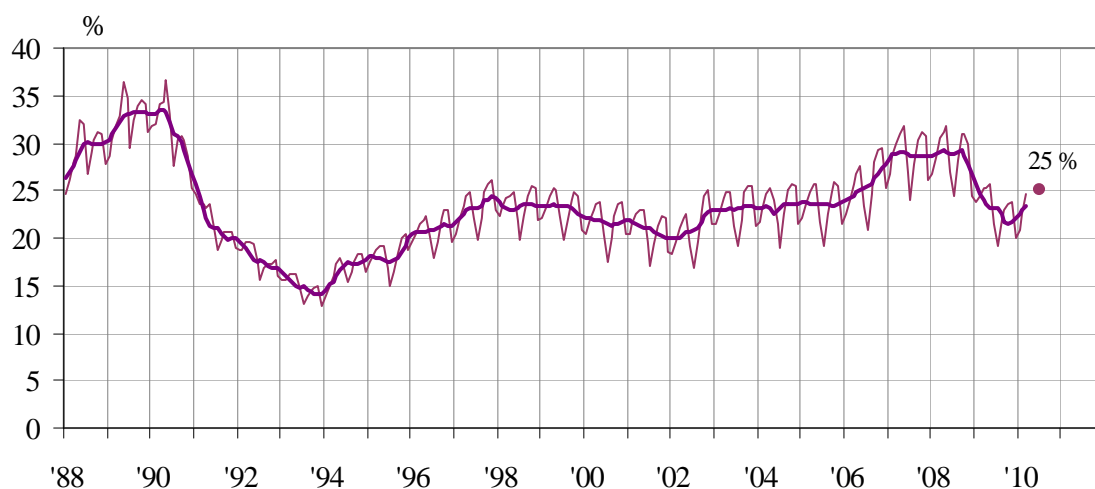
Rakennetyöttömyys (vaikeasti työllistyvät) maaliskuussa 2010

	Maaliskuu	Muutos 12 kk	
		henk.	%
Pitkäaikaisyöttömät	51 364	11 520	28,9
Toistuvaistyöttömät	40 764	10 620	35,2
Toimenpiteiltä työttömäksi jääneet	32 729	5 154	18,7
Toistuvasti toimenpiteelle sijoitetut	9 095	1 526	20,2
Vaikeasti työllistyvät yht.	133 952	28 820	27,4
Työttömät työnhakijat	275 248	23 838	9,5
Toimenpiteelle sijoitetut	89 630	4 950	5,8
Laaja työttömyys yhteensä	364 878	28 788	8,6
Vaikeasti työllistyvien osuus	36,7		5,4 %-yks
Työttömien aktiiviasiaste	24,6		-0,6 %-yks

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Työvoimapolitiikan aktiivitoimenpiteitä on vuoden alkukuukausina lisätty ja niillä arvioidaan sijoitettavan vuoden 2010 aikana keskimäärin runsaat 90 000 henkilöä. Kaikkiaan toimenpiteiden piirissä on tällöin 3,4 prosenttia työvoimasta ja niillä sijoitetaan noin neljännes työttömistä. Toimenpiteiden painopistettä siirretään nykyistä enemmän työvoimakoulutukseen ja nuorten työllistymistä ja työelämävalmiuksia edistäviin toimenpiteisiin. Tukityöllistämisen osuus vähenee, jolloin näyttää ilmeiseltä ettei pitkäaikaistyöttömyyden kasvua voida vuoden 2010 aikana pysäyttää.

Aktiiviasiaste vuosina 1988 – 2010 (III) sekä tavoite vuosille 2010 2011

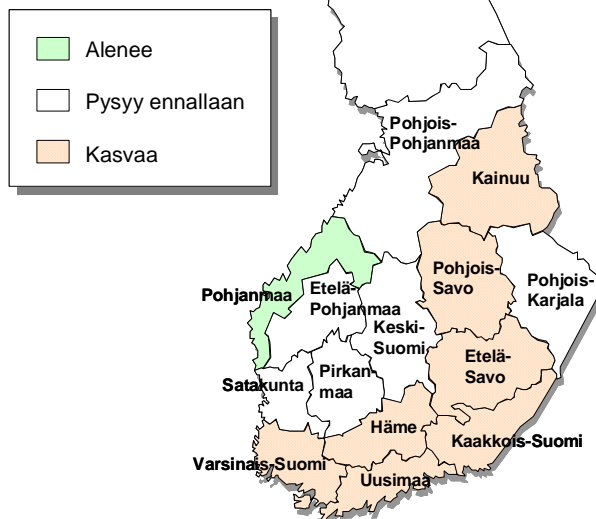
¹ Pitkäaikaistyöttömiin luetaan yli 12 kuukautta yhdenjaksoisesti työttömänä olleet ja toistuvaistyöttömiin ne työttömät joille viimeisten 16 kuukauden aikana on kertynyt yhteensä yli 12 kuukautta työttömyyttä. Toimenpiteiltä työttömäksi jääneet ovat toimenpiteen päättäneitä, jotka eivät ole kolmen kuukauden aikana toimenpiteen päättymisen jälkeen työllistyneet, vaan ovat palanneet uudelleen työttömiksi. Toistuvasti toimenpiteille sijoitetut ovat vähintään toista kertaa toimenpiteellä sijoitettuja ja he ovat edeltävän 16 kuukauden aikana olleet yhteensä 12 kuukautta joko työttömänä tai sijoitettuna jollain toimenpiteellä.

Työttömyystilanne oli vuonna 2009 vaikein Pohjois-Karjalassa, jossa työvoimatutkimukseen mukaan työttömänä oli 12,9 prosenttia työvoimasta. Myös Lapissa, Keski-Suomessa, Pohjois-Savossa, Pirkanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla työttömyysaste oli vähintään 10 prosenttia. Suhteellisesti vähiten työttömyyttä on vuonna 2009 ollut Uudellamaalla (6,1 %) ja Pohjanmaalla (6,1 %).

Lähes puolella ELY – alueista työttömyystilanteen arvioidaan lähiaikoina edelleen heikkenevän. Vain Pohjanmaalla työttömyyden ennakoitaan vähenevän.

Alueiden näkemykset työttömyystilanteen kehityksestä ELY -alueittain

(helmikuu 2010)

Lähde: TEM, Alueelliset talousnäkömät, helmikuu 2010

5. TYÖVOIMAN KYSYNNÄN JA TARJONNAN KOHTAANTO

Työvoima- ja elinkeinotoimistoissa oli vuoden 2010 alussa jokaista avointa työpaikkaa kohden keskimäärin noin 5,5 työtöntä työnhakijaa. Eniten työvoiman tarjontaa (työttömät) suhteessa kysyntään (avoimet työpaikat) on ollut rakennus- ja vähiten kaupallisen työn alalla. Työttömien työnhakijoiden määrät suhteessa avoimiin työpaikkoihin ovat lisääntyneet selvästi vuodentakaiseen tilanteeseen nähden. Vuoden 2009 alussa oli jokaista avointa työpaikkaa kohden noin 4 työtöntä työnhakijaa. Eniten työttömien työnhakijoiden määrät suhteessa ammattialan avoimiin työpaikkoihin ovat vuoden aikana kasvaneet teollisen työn sekä kuljetus- ja liikennetyön ammattialoilla. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan suhde on pysynyt vuodentakaisella tasolla vain kaupallisen työn alalla.

Alueellinen tarkastelu osoittaa, että työvoimasta on ollut viime kuukausina selkeää ylitarjontaa erityisesti Pohjois-Karjalassa ja Kaakkois-Suomessa. Vähäisintä työvoiman tarjontaa suhteessa työvoiman kysyntään nähden on ollut Pohjanmaalla ja Uudellamaalla.

Etlan ennusteiden mukaan työvoiman tarjonnan määrä (työvoima) kasvaa Suomessa hieman tämän ja ensi vuoden aikana. Eniten työvoiman tarjontaa kasvaisi Uudellamaalla. Työvoiman tarjonnan määrä vähentyy tämän ja ensi vuoden aikana edelleen Itä-Suomessa ja Satakunnassa.

Työvoiman kysynnän määrä (työlliset) vähenee tämän ja ensi vuoden aikana kaikkien Ely – keskusten alueilla. Suhteellisesti eniten työllisten määrä vähenee Varsinais-Suomessa sekä Etelä-Pohjanmaalla ja vähäisintä työllisten määrän vähenemisen on Etlan ennusteen mukaan Pohjanmaalla.

Työvoiman kysynnän väheneminen ja työvoiman tarjonnan hienoinen kasvu merkitsee sitä, että nykyinen työvoiman ylitarjontatilanne jatkuu. Tämän vuoksi työvoiman saatavuusongelmat eivät lähiaikoina nouse laajalti esille.

LÄHTEET

Aktia Pankin talousennuste 20.4.2010

Alueelliset talousnäkymät keväällä 2010, TE - keskusten näkemykset seutukuntien lähitulevaisuudesta. www.temtoimialapalvelu.fi.

Handelsbankenin talousennuste 17.12.2008.

Kansantalouden tilinpito. Ennakkotiedot 2009 ja 4. neljännes. Tilastokeskus 1.3.2010.

Kuluttajabarometri, maaliskuu 2010. Tilastokeskus.

Luottamusindikaattorit, maaliskuu 2010. Elinkeinoelämän keskusliitto 29.3.2010.

Nordea Pankin talousennuste 19.1.2010.

OP-Pohjola suhdanne-ennuste 2010 - 2011, 11.2.2010.

Palkansaajien tutkimuslaitoksen talousennuste 8.4.2010.

Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen suhdanne-ennuste 18.3.2009.

Rekrytointiongelmien sekä työvoiman kysyntä ja tarjonta työvoimatoimistoissa 1-2010. Työ- ja elinkeinoministeriö.

Sampo Pankin talousennuste 8.3.2010.

Suhdanne 1/2010. Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos 24.3.2010.

Suomen Pankin talousennuste 23.3.2010.

Taloudellinen katsaus. Kevät 2010. Talouden kehitys ja finanssipolitiikan linja 2010 – 2014. Valtiovarainministeriö. Taloudelliset ja talouspoliittiset katsaukset 17 a/2010.

Tapiola Pankin talousennuste 25.3.2010.

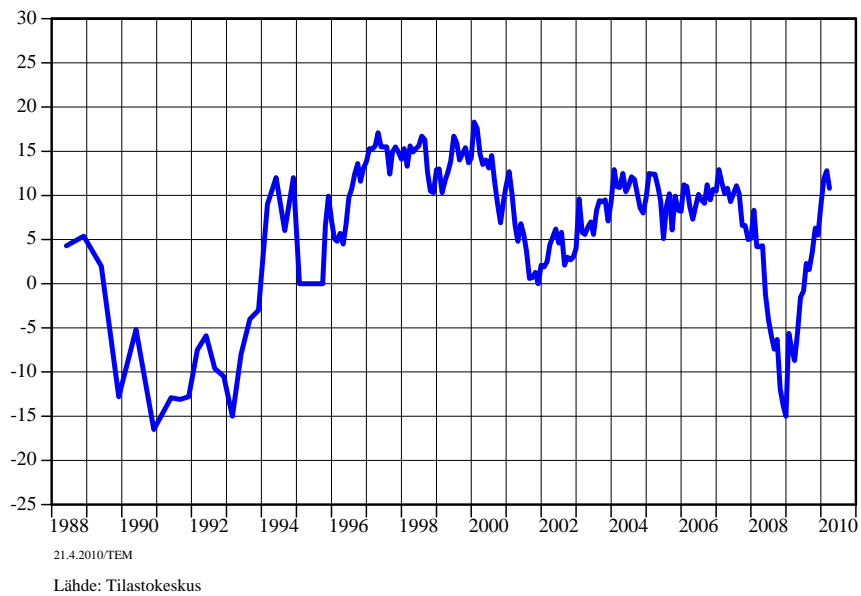
Työnantajahaastattelut, vuosineljännekset 3/2009 ja 4/2009, Työ- ja elinkeinoministeriö.

Työnvälitystilastot, Työ- ja elinkeinoministeriö

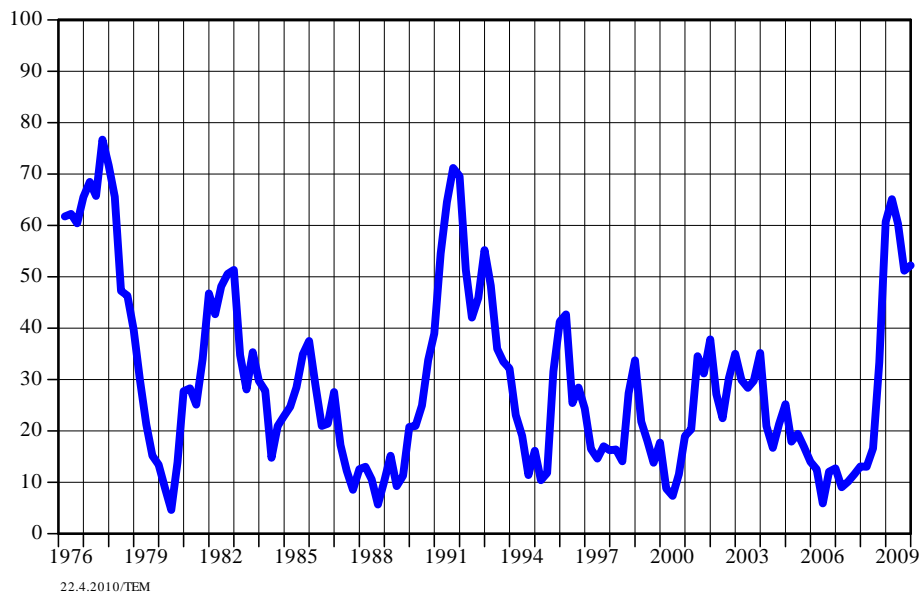
LIITTEET

Eräiden työllisyyden suhdannekäännettä indikoivien asioiden kehitys

Kuluttajien luottamusindeksi (talouden tila ja työllisyys)

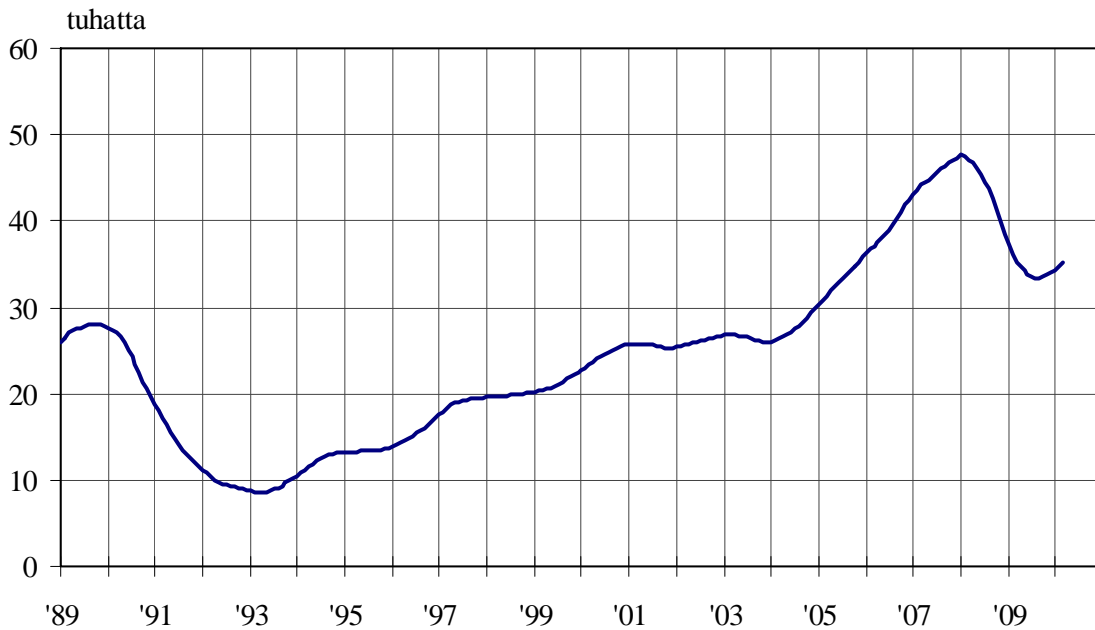

Yritysten osuus, joissa tilauskanta on tällä hetkellä normaaliin verrattuna pieni

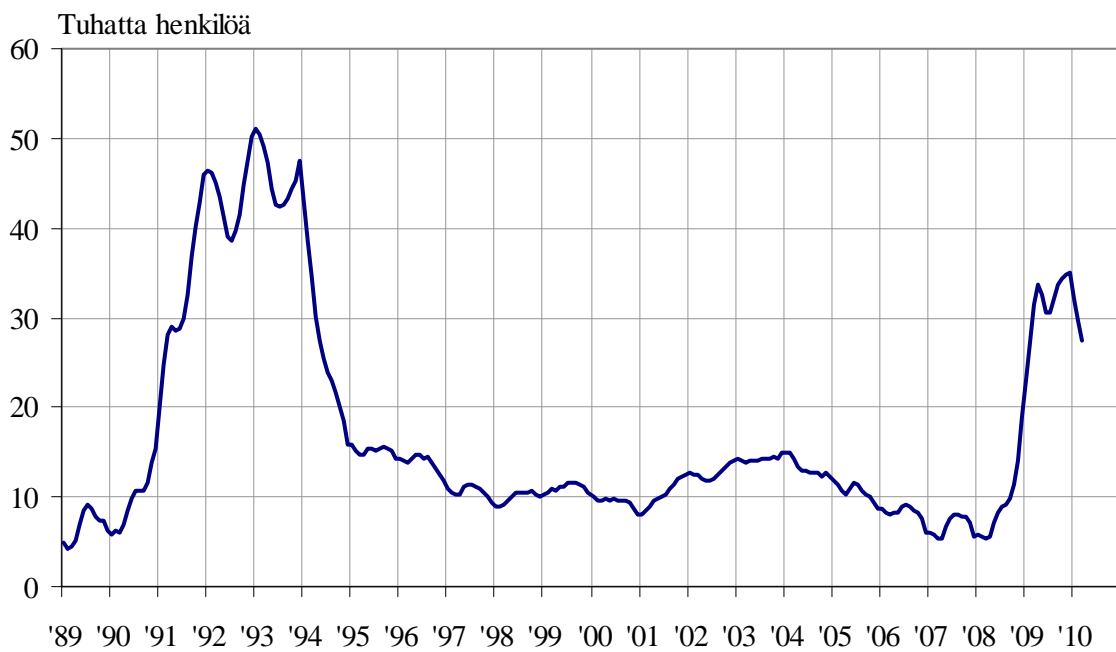
Eräiden työllisyyden suhdannekäännettä indikoivien asioiden kehitys

Kuukauden uudet työpaikat, trendi

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

Lomautetut pl. ryhmälomautukset, trendi

Lähde: TEM, työnvälitystilasto

TEM-analyyseja – verkkojulkaisusarjassa aiemmin ilmestynyt
→ www.tem.fi → julkaisut → TEM-analyyseja

Nio, Ilkka (1/2008); **Työvoimatoimistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi – esimerkkinä rakenteellisen työttömyyden alentaminen**

Torvi, Kai (2/2008); **Maahanmuutto vastauksena työvoiman saatavuuteen – loppuraportti**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (3/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (4/2008); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2005 ja 2006**

Tuomaala, Mika (5/2008); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2007**

Alatalo, Johanna – Tuomaala, Mika (6/2008); **Alueelliset rakennemuutokset**

Mella, Ilkka (7/2008); **Maakuntien suhdannekehitys**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (8/2008); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2008**

Tuomaala, Mika – Torvi, Kai (9/2008); **Kohti työperusteista maahanmuuttoa: Ulkomailta palkattavan työvoiman tarpeen arviointi**

Alatalo, Johanna – Räisänen, Heikki (10/2009); **Työttömyysturvan uudistuslinjausten ex ante -vaikutusarviointia**

Nio, Ilkka – Torvi, Kai – Tuomaala, Mika (11/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, kevät 2009**

Heinonen, Ville – Kangaspunta, Kirsi – Räisänen, Heikki – Sardar, Paula (12/2009); **Työllisyys ja työttömyys eri koulutustasoilla – tilastollinen tarkastelu**

Tuomaala, Mika (13/2009); **Työvoiman hankinta toimipaikoissa vuonna 2008**

Alatalo, Johanna – Torvi, Kai (14/2009); **Joustoturva Suomen työmarkkinoilla: indikaattorit ja niiden tulkinta**

Mella, Ilkka (15/2009); **Maakuntien suhdannekehitys 2007-2009**

Alatalo, Johanna – Nio, Ilkka – Tuomaala, Mika (16/2009); **Työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin talous- ja työmarkkinaennuste, syksy 2009**

Kaarna, Anssi (17/2009); **Väestön hyvinvointi alueilla – tilastollinen katsaus**

Nio, Ilkka – Sardar, Paula (18/2009); **Työvoimapolitiittisilta toimenpiteiltä sijoittuminen vuosina 2006 ja 2007**

Räisänen, Heikki – Tuomaala, Mika (19/2010); **TE -toimistojen tuottavuus ja työpaikkojen täy-
tön tehokkuus**

Kaarna Anssi – Mella Ilkka; **Maakuntien suhdannekehitys 2008 - 2010**